

महाराष्ट्र राज्य इलेक्ट्रीक वाहन धोरण - २०२१

महाराष्ट्र शासन

अनुक्रमणिका

१. प्रस्तावना	२
२. दृष्टीक्षेप आणि अभियान	४
२.१ दृष्टीक्षेप (Vision).....	४
२.२. अभियान (Mission)	४
२.३. धोरण उद्दिष्टे (Objectives)	४
३. इलेक्ट्रिक वाहन व तदनुषंगिक इतर प्रोत्साहने	७
३.१ मागणीविषयक प्रोत्साहने.....	७
३.२ पायाभूत चार्जिंग व्यवस्था निर्मितीसाठीची प्रोत्साहने:	९
३.३ उत्पादक क्षेत्रविषयक प्रोत्साहने	१२
३.४ नवतंत्रज्ञान प्रशिक्षण व रोजगार निर्मिती	१२
३.५ बिगर वित्तीय प्रोत्साहने	१३
३.६. शुन्य उत्सर्जन वाहन (ZEV) क्रेडीट कार्यक्रम	१४
३.७ जनजागृती मोहीम	१४
४. राज्य इलेक्ट्रिक वाहन निधी.....	१४
५. धोरण अंमलबजावणी	१४
६. धोरण वैधता	१५

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

१. प्रस्तावना

शाश्वत विकासाची विविध उद्दिष्टे साध्य करण्यास इलेक्ट्रिक वाहनांचा (EVs) अंगीकार सहाय्यक ठरेल. त्या उद्दिष्टांमध्ये हवेचा चांगला दर्जा, ध्वनी प्रदूषण नियंत्रण, कमी हरितगृह वायु (Greenhouse Gases) उत्सर्जनामध्ये घट आणि ऊर्जा सुरक्षा यांचा समावेश आहे. वाहनांमुळे होणारे प्रदूषण हे महाराष्ट्रातील हवा प्रदूषणाचा प्रमुख स्रोत आहे. यास्तव शुन्य वायु उत्सर्जन करणा-या वाहनांचा वेगाने अंगीकार (विशेषतः अतिप्रदूषित नागरी क्षेत्रांमध्ये) होणे अत्यंत आवश्यक आहे.

सन २०१३ मध्ये भारत सरकारने नॅशनल इलेक्ट्रिक मोबिलिटी मिशन २०२० सुरु केले. या मिशन अंतर्गत, मार्च-२०१५ मध्ये भारतात इलेक्ट्रिक वाहनांचा वेगवान अंगीकार आणि उत्पादन (Faster Adoption & Manufacturing of Electric vehicles - FAME) योजना सुरु करण्यात आली. त्यानंतर या योजनेची मुदत ३१ मार्च २०१९ पर्यंत वाढविण्यात आली. फेब्रुवारी २०१९ मध्ये भारत सरकारने १ एप्रिल २०१९ पासून सुरु होणा-या तीन वर्षांच्या कालावधीकरिता FAME INDIA च्या दुसऱ्या टप्प्याला मंजुरी दिली. सन २०१७ पासून महाराष्ट्रासह अनेक राज्यांनी FAME INDIA योजनेला पूरक अशा व राज्य-निहाय गरजांसाठी राज्य इलेक्ट्रिक वाहन धोरणे अधिसूचित केली आहेत.

महाराष्ट्र हे इलेक्ट्रिक वाहन धोरण अधिसूचित करणारे देशातील प्रथम राज्य आहे. फेब्रुवारी सन २०१८ मध्ये महाराष्ट्राचे इलेक्ट्रिक वाहन धोरण जाहीर करण्यात आले^१. या धोरणात महाराष्ट्र राज्यात इलेक्ट्रिक वाहनांचा जलद अंगीकार आणि त्यासंदर्भातील उद्योग निर्मितीसाठी वित्तीय आणि बिगर-वित्तीय प्रोत्साहने नमूद करण्यात आली होती. महाराष्ट्रात बॅटरी इलेक्ट्रिक वाहनांचा (BEVs) प्रसार हा FAME INDIA योजना आणि राज्य इलेक्ट्रिक वाहन धोरणा अंतर्गत सहाय्य देऊ केलेले असूनही कमीच राहिला आहे. हे मुख्यत्वे पुढील चार गंभीर अडथळांमुळे झाले आहे.

- इलेक्ट्रिक वाहनांची उच्च खरेदी किंमत
- जीवाश्म इंधन (IC Engine) वापरणा-या वाहनांच्या तुलनेत विविध प्रकारच्या इलेक्ट्रिक वाहनांची कमतरता
- अपुरी सार्वजनिक चार्जिंग पायाभूत सुविधा
- इलेक्ट्रिक वाहनांच्या फायद्यांविषयी अल्प जागृती

इलेक्ट्रिक वाहनांचा मंद गतीने खप आणि विविध क्षेत्रांतील बदलती धोरणे / तंत्रज्ञान आणि बाजाराचे स्वरूप या परिस्थितीमध्ये, राज्यात इलेक्ट्रिक वाहनांचे उत्पादन आणि विक्रीला गती देण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्र शासनाला राज्याच्या इलेक्ट्रिक वाहन धोरणाचे पुनर्परिक्षण करणे आणि ते अद्ययावत करण्याची गरज भासली.

प्रस्तावित महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरणाची उद्दिष्टे ही अद्ययावत तंत्रज्ञान विकासाचा फायदा घेणे, इतर क्षेत्रातील विविध धोरणांचा अभ्यास करून, राज्यात बॅटरी इलेक्ट्रिक वाहनांचा प्रसार वाढविण्यासाठी अधिकाधिक मागणी वाढविणे आणि पुरवठाविषयक उपाय सुचविणे अशी आहेत.

^१ महाराष्ट्राचे इलेक्ट्रिक वाहन धोरण-२०१८ https://www.msins.in/guidelines_docs/english/EV_Policy.pdf

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

राज्यातील पाच सर्वाधिक हवा-प्रदूषित शहरी समूहांमध्ये^२ इलेक्ट्रिक वाहनांच्या अंगीकाराची वाढ करण्यासाठी या धोरणात तपशीलवार नियोजन देण्यात आले आहे. तसेच, सार्वजनिक व खाजगी प्रवासी वाहतूक, माल-वाहतूक वाहने आणि दुचाकी वाहने यांना अग्रक्रम देण्यात आला आहे. महाराष्ट्र शासन या धोरणातील मुख्य मुद्दे आणि इलेक्ट्रिक वाहन अंगीकार करण्याचे फायदे याविषयी जनजागृती योजना बनवेल. हे धोरण फक्त बॅटरी इलेक्ट्रिक वाहनांना लागू होईल. या धोरणात माईल्ड हायब्रीड (Mild Hybrid), स्ट्रॉंग हायब्रीड (Strong Hybrid), प्लग-इन हायब्रीड (Plug-in Hybrid) इलेक्ट्रिक वाहने समाविष्ट नाहीत.

^२ बृहन्मुंबई शहर समूह, पुणे शहर समूह, नागपूर शहर समूह, नाशिक, अमरावती शहर समूह

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

२. दृष्टीक्षेप आणि अभियान

२.१ दृष्टीक्षेप (Vision)

- महाराष्ट्रात शाश्वत आणि प्रदूषणरहित वाहनांचा अंगीकार करणे.
- महाराष्ट्र राज्य इलेक्ट्रिक वाहनांच्या वापरात देशात अग्रेसर बनविणे.
- महाराष्ट्र राज्याचे अग्रेसर स्थान भारतातील वाहन उत्पादनात कायम राखणे.

२.२. अभियान (Mission)

- मागणीविषयक प्रोत्साहनाद्वारे महाराष्ट्रात इलेक्ट्रिक वाहनांची खरेदी आणि वापर वाढवून राज्याच्या वाहतूक परिस्थितीत अनुकूल बदल घडवून आणणे.
- उत्पादकांसाठीच्या प्रोत्साहनाद्वारे गुंतवणूक आकर्षित करून, इलेक्ट्रिक वाहन निर्मितीचे कारखाने, तसेच ॲडव्हान्स केमिस्ट्री सेल (ACC) बॅटरी, इलेक्ट्रिक वाहनांचे सुटे भाग आणि इलेक्ट्रिक वाहन रिसायक्लींग कारखाने राज्यात स्थापित करून, उत्पादनास प्रोत्साहन देणे.

२.३. धोरण उद्दिष्टे (Objectives)

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१ चे मुख्य उद्दिष्ट हे सन २०२५ पर्यंत नवीन वाहन नोंदणीत १० टक्के हिस्सा बॅटरी इलेक्ट्रिक वाहनांचा असेल, अशा रीतीने इलेक्ट्रिक वाहनांच्या अंगीकाराचा वेग वाढवणे हे आहे.

इतर महत्वाची धोरण उद्दिष्टे खालील प्रमाणे आहेत.

१. सन २०२५ पर्यंत राज्यातील सहा अत्याधिक प्रदूषित शहरी समूहांमध्ये^२ किमान २५ टक्के सार्वजनिक वाहतूक आणि ग्राहक वितरण मालवाहतूक वाहनांचे विद्युतीकरण करणे.
२. सन २०२५ पर्यंत महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या (म.रा.मा.प.म./MSRTC) बस ताफ्यातील किमान १५ टक्के वाहने ही इलेक्ट्रिक प्रकारातील असावीत.
३. महाराष्ट्राला भारतातील इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादन क्षमतेच्या बाबतीत सर्वोच्च उत्पादक राज्य करणे.
४. राज्यात ॲडव्हान्स केमिस्ट्री सेल (ACC) बॅटरी उत्पादनासाठी किमान एक गिगाफॅक्टरी स्थापित करणे.
५. राज्यात इलेक्ट्रिक वाहने आणि त्यांचे घटक यासाठी संशोधन आणि विकास (R&D), आणि कौशल्य विकास यांचे नियोजन करणे.

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

२.४. धोरण लक्षांक (Targets)

इलेक्ट्रिक वाहन प्रसार आणि चार्जिंगसाठी पायाभूत सुविधा लक्षांक यासाठीची धोरण लक्ष्ये तक्ता-१ मध्ये दिली आहेत.

तक्ता १ धोरण लक्षांक

अ.क्र	मापदंड	लक्षांक	शेरा
१.	सर्व वाहने दोनचाकी तीनचाकी चारचाकी	किमान १० टक्के किमान १० टक्के किमान २० टक्के किमान ५ टक्के	सन २०२५ मध्ये राज्यात नवीन वाहन नोंदणीत इलेक्ट्रिक वाहनांचा अपेक्षित हिस्सा
२	ताफा परिचालक (Fleet Operator)	सन २०२५ पर्यंत राज्यातील ताफा समुहक/ परिचालकांद्वारा परिचालित नागरी ताफ्याच्या किमान २५ टक्के इलेक्ट्रिक वाहने	नागरी क्षेत्रात परिचालन करणा-या ई-कॉमर्स कंपनी, ग्राहकवितरक/ वाहतुकदार / साधनसामग्री वाहतूकदार आणि वाहनसमुहक यांना हे लागू आहे.
३	बसेस	१. पाच लक्षित शहरी समूहांमध्ये सन २०२५ पर्यंत सार्वजनिक वाहतुकीचे २५ टक्के विद्युतीकरण साध्य करणे. २. म.रा.मा.प.मं.च्या बस ताफ्यातील १५ टक्के बस या इलेक्ट्रिक असाव्या.	
४	चार्जिंगच्या पायाभूत सुविधा	शहरे:- सन २०२५ पर्यंत सार्वजनिक आणि निम-सार्वजनिक चार्जिंग स्टेशन्सचे शहरनिहाय लक्षांक खालील प्रमाणे आहेत:- बृहन्मुंबई शहर समुह- १५०० पुणे शहर समुह- ५०० नागपूर शहर समुह- १५० नाशिक शहर समुह- १०० औरंगाबाद शहर समुह- ७५ अमरावती- ३० सोलापूर- २०	१) ३ कि.मी. x ३ कि.मी. क्षेत्रामध्ये किमान एक सार्वजनिक चार्जिंग स्टेशन किंवा २) प्रति दशलक्ष लोकसंख्येकरिता किमान ५० चार्जिंग स्टेशन्स, यापैकी जे जास्त असेल ते, स्थापित करणे.

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

अ.क्र	मापदंड	लक्षांक	शेरा
		महामार्ग- सन २०२५ पर्यंत खालील चार महामार्ग/ एक्सप्रेस हे पूर्णतः इलेक्ट्रिक वाहनांच्या चार्जिंग सुविधांनी सज्ज करणे. १. मुंबई नागपूर एक्सप्रेस वे २. मुंबई-पुणे ३. मुंबई-नाशिक ४. नाशिक-पुणे	२) महामार्गाच्या दोन्ही बाजूला २५ कि.मी. अंतरावर सार्वजनिक चार्जिंग स्टेशन्स. ई-बसेस, इलेक्ट्रिक ट्रक यासारख्या लांब पल्ल्याच्या प्रवासी आणि माल वाहनांची चार्जिंगची गरज पूर्ण करणे आवश्यक आहे.
८	शासकिय वाहन ताफा	एप्रिल-२०२२ पासून, मुख्य शहरांतर्गत परिचालित होणारी सर्व नवीन शासकिय वाहने (मालकीची / भाडे तत्वावरील) ही इलेक्ट्रिक वाहने असतील.	

टिप्पणी:

- तीन चाकी आणि चार चाकी लक्षांकात प्रवासी तसेच माल वाहतूक वाहनांचा समावेश आहे.
- ई-कॉमर्स कंपनी, ग्राहक वितरक / वाहतूकदार आणि वाहतूकसमुहक यांनी इलेक्ट्रिक वाहन धोरणाच्या अधिसूचनेच्या दिनांकाच्या सहा महिन्यांच्या आत परिवहन विभाग महाराष्ट्र शासन यांच्याकडे इलेक्ट्रिक वाहन संक्रमण योजना सादर करणे आवश्यक आहे.
- ई-कॉमर्स कंपन्यांमध्ये ॲमेझॉन, फ्लिपकार्ट इत्यादी कंपन्यांचा समावेश आहे. ग्राहक माल वितरक वाहतूकदारांमध्ये झोमटो, स्विगी आणि इतर कुरियर आणि मालवाहतूकदार कंपन्या आणि वाहतूक समुहकांमध्ये ओला, उबेर, काळी पिवळी टॅक्सी इत्यादींचा समावेश आहे.

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

३. इलेक्ट्रिक वाहन व तदनुषंगिक इतर प्रोत्साहने

३.१ मागणीविषयक प्रोत्साहने

महाराष्ट्र शासन हे तक्ता-२ मध्ये वर्णन केल्यानुसार आणि त्यानंतर राज्यातील इलेक्ट्रिक वाहनांच्या खरेदीदारांना वित्तीय प्रोत्साहने देण्यात येतील. ही प्रोत्साहने वाहन प्रकारांशी- दुचाकी, तीनचाकी, चारचाकी आणि बसेस- आणि वाहन प्रकाराशी जोडलेली असतील. भारत सरकारच्या FAME-2 या योजनेखाली मंजूर असलेली वाहन मॉडेल्स या प्रोत्साहनासाठी पात्र असतील. राज्य प्रोत्साहने ही केंद्र सरकारने देऊ केलेल्या प्रोत्साहनांव्यतिरिक्त (FAME 2) असतील.

तसेच, जर भारत सरकारने FAME 2 प्रोत्साहनांमध्ये बदल केले, तर महाराष्ट्र शासन त्यांचा आढावा घेईल आणि राज्याने देऊ केलेल्या प्रोत्साहनांमध्ये त्यानुसार बदल करेल. या धोरणाखालील सर्व प्रोत्साहन संवितरणाची प्रक्रिया नमूद करणारी परिचालनीय मार्गदर्शक तत्वे (Operational Guidelines) सदर धोरणाच्या अधिसूचनेच्या दिनांकाच्या ६० दिवसांच्या आत अधिसूचित केली जातील. प्रोत्साहन संवितरण प्रक्रिया ही प्रोत्साहनासाठी अर्ज दिनांकापासून ३० दिवसांच्या आत लाभार्थींना प्रोत्साहने हस्तांतरीत होणे सुनिश्चित करण्यासाठी संकल्पित केली जाईल. लाभार्थींना प्रोत्साहनांचे वेळेवर आणि पारदर्शक हस्तांतरण करण्यासाठी प्रोत्साहन संवितरण पद्धत (मागणी प्रोत्साहने, वाहन मोडीत काढण्यासाठी प्रोत्साहने, चार्जिंग पायाभूत सुविधा प्रोत्साहने, पुरवठाविषयक प्रोत्साहने, करमाफी, प्रतिपूर्ती इत्यादी) ही एका ऑनलाईन पोर्टल (online portal) द्वारे केली जाईल.

तक्ता-२ इलेक्ट्रिक वाहनांसाठी मागणी प्रोत्साहने

अ. क्र.	वाहन विभाग	उपलब्ध प्रोत्साहने (₹./kWh)	प्रोत्साहने मिळू शकणा-या वाहनांची संख्या	प्रति वाहन महत्तम प्रोत्साहन (रुपये)
१.	ई-दुचाकी (एल १ व एल २)	५०००	१,००,०००	१०,०००
२	ई-तीनचाकी ऑटो (एल ५ एम)	५०००	१५,०००	३०,०००
३.	ई-तीनचाकी माल वाहतूक वाहन (एल ५ टन)	५०००	१०,०००	३०,०००
४	ई-चारचाकी कार (एम १)	५०००	१०,०००	१,५०,०००
५	ई-चाकी माल वाहतूक वाहन(एन १)	५०००	१०,०००	१,००,०००
६	ई-बसेस*	वाहन किंमतीच्या १० टक्के**	१,०००	२०,००,०००

टिप्पणी-

*सदर प्रोत्साहन फक्त एसटीयु बसेसनाच उपलब्ध असेल. राज्य शासन, जर आवश्यक असेल तर अतिरिक्त ई-बसेसच्या प्राप्त करण्याकरिता एसटीयुना सहायक देऊ करण्याचाही विचार करेल.

** एक्स-फॅक्टरी किंमत

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

- दिनांक ३१ डिसेंबर २०२१ च्या आधी इलेक्ट्रिक वाहन (ई-बसेस व्यतिरिक्त) नोंदणी करणारे खरेदीदार हे वाहन बॅटरी क्षमतेनुसार अतिरिक्त रु. ५०००/ kWh “त्वरित नोंदणी” सूट^३ मिळण्यास पात्र असतील. ही सूट तक्ता २ मध्ये वर्णन केलेल्या मागणी प्रोत्साहनाच्या व्यतिरिक्त दिली जाईल. महत्तम त्वरित नोंदणी सूट ही रु. १,००,००० प्रति वाहन इतकी मर्यादित असेल.
- बॅटरीशिवाय विकलेल्या वाहनांसाठी, प्रोत्साहनाच्या ५० टक्के रक्कम ही वाहन उत्पादकाला दिली जाईल. उर्वरित प्रोत्साहनपर रक्कम (५० टक्के पर्यंत) ही अदलाबदल केल्या जाऊ शकणा-या मान्यताप्राप्त बॅटरीच्या ऊर्जा परिचालकाला (Battery Swapping Company) दिली जाईल. सदर रक्कम ही अदलाबदल केल्या जाऊ शकणा-या Type Approved बॅटरीच्या, वापराकरिता प्रत्यक्ष वापरदाराकडून घेणे आवश्यक असलेल्या काही ठेवींचा खर्च सोसण्याकरिता, उपरोक्त परिचालकाला दिली जाईल. सदर वाहन उत्पादकाला इलेक्ट्रिक वाहन खरेदीदारांकडे सर्व प्रोत्साहनपर फायदे हस्तांतरीत करणे आवश्यक आहे.
- राज्यात विकलेल्या सर्व इलेक्ट्रिक वाहनांना सदर धोरणाचा कालावधी संपेपर्यंत रस्ते करातून माफी दिली जाईल.
- रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्रालयाच्या दिनांक १८ जून २०१९ च्या अधिसूचनेनुसार^४ राज्यात विकल्या गेलेल्या सर्व इलेक्ट्रिक वाहनांची नोंदणी प्रमाणपत्र जारी होण्यासाठी किंवा नूतनीकरणासाठी / नवीकरणासाठी शुल्काच्या प्रदानातून सूट दिली जाईल.
- वैयक्तिक खरेदीदार हा संबंधित वाहन प्रकाराकरिता फक्त एकदा प्रोत्साहन घेऊ शकतो. ताफा समुहक / परिचालक त्यांच्या मालकीच्या ताफ्याकरिता प्रतिवाहन प्रोत्साहने घेऊ शकतात. यासाठीची परिचालनीय मार्गदर्शक तत्वे यासाठीची तपशीलवार वर्णन करतील.
- या धोरणाखाली मागणी प्रोत्साहनाकरिता पात्र असलेली वाहने ही वाहने मोडीत काढण्यासाठीच्या प्रोत्साहनाकरिता (Scrappage Incentive) पात्र असतील. वर्गनिहाय वाहन मोडीत काढण्यासाठीची प्रोत्साहने तक्ता ३ मध्ये वर्णन केली आहेत. वाहन मोडीत काढण्यासाठीच्या प्रोत्साहनाची महाराष्ट्र शासन प्रतिपूर्ती करेल. त्यासाठी खालील बाबी आवश्यक असतील.

- विक्रेता किंवा उत्पादक यांच्याकडून जुन्या वाहनाच्या मोडीसाठी (Scrappage) सुसंगत योगदान (equal monetary contribution from dealer or OEM) केल्याचा पुरावा
- त्याच वाहन प्रकारातील जीवाश्म इंधन वाहन मोडीत काढल्याबाबतची पुष्टी

तक्ता ३ वर्गनिहाय निहाय वाहन मोडीत काढण्यासाठीची प्रोत्साहने

अ.क्र.	वाहन विभाग	वाहन मोडीत काढण्यासाठी असलेले प्रोत्साहन
१.	ई-दोनचाकी	रु.७,००० पर्यंत
२	ई-तीनचाकी	रु.१५,००० पर्यंत

^३ त्वरित नोंदणी विक्री लक्षांक हा तक्ता २ मध्ये वर्णन केलेल्या प्रोत्साहनपर रक्कम दिल्या जाणा-या वाहनांच्या संख्येसाठीच्या धोरण लक्षांकाच्या १० टक्क्यांपेक्षा जास्त नसण्याचे अपेक्षित आहे. जर दिनांक ३१ डिसेंबर २०१९ च्या आधी लवकर नोंदणी विक्री लक्षांक साध्य झाला तर महाराष्ट्र शासन दिनांक ३१ डिसेंबर २०२१ च्या आधी लवकर नोंदणी विक्री लक्षांक साध्य झाला तर, महाराष्ट्र शासन दिनांक ३१ डिसेंबर २०२१ च्या आधी त्वरित नोंदणी सूट संपविण्याचा निर्णय घेऊ शकते.

^४ <https://bit.ly/2SbVNyy>

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

अ.क्र.	वाहन विभाग	वाहन मोडीत काढण्यासाठी असलेले प्रोत्साहन
३	ई-चारचाकी	रु.२५,००० पर्यंत

७. राज्य शासन हे ई-ऑटो, माल वाहतूक वाहने आणि टॅक्सी यासारख्या इलेक्ट्रिक वाहन ग्राहक विभागांसाठी खास व्याज दर देऊ करण्यासाठी वित्तीय संस्था आणि बँका यांना वचनबद्ध आणि प्रोत्साहित करेल.

विस्तारित बॅटरी हमी आणि बायबॅक करारावर प्रोत्साहने:

बॅटरी आर्युमान तसेच वाहन पुनर्विक्री (Buyback) मुल्य यांबाबत असलेली साशंकता, यामुळे ग्राहकांना वित्तीय संस्थांकडून कर्ज मिळवण्यात अडचणी येतात. इलेक्ट्रिक दुचाकी आणि तीनचाकी ग्राहकांना / तसेच इतरांना असलेली ही साशंकता दूर करण्यासाठी, महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण हे इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादकांना तक्ता ४ नुसार अतिरिक्त प्रोत्साहने (जी ग्राहकांना हस्तांतरित करायची आहेत,) देईल.

पाच वर्षांपासून जुन्या असलेल्या वाहनांकरिता आणि घसारा दर (Depreciation Rate) प्रति वर्षासाठी ७.५ टक्क्यांपेक्षा जास्त नाही, अशा कमी केलेल्या दराला पुनर्विक्री (Buyback) योजना देऊ करणारे इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादक तक्ता ४ अनुसार अतिरिक्त प्रोत्साहनासाठी पात्र असतील. इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादक ही दोन्ही प्रोत्साहने एकाच वेळी घेऊ शकतील. मात्र, एकूण प्रोत्साहन रक्कम रु. १२,००० प्रति वाहन पर्यंत मर्यादित असेल. ही रक्कम तक्ता २ मध्ये नमूद केलेल्या प्रोत्साहनाव्यतिरिक्त असेल आणि वरील सर्व प्रोत्साहने विचारात घेतल्यानंतर निव्वळ मुल्यावर आधारित असेल.

तक्ता ४ - आश्वासित बायबॅक आणि हमी प्रोत्साहने

अ.क्र.	प्रोत्साहनांचे वर्णन	प्रोत्साहने
१	वर वर्णन केल्यानुसार आश्वासित बायबॅक	वाहनाच्या एकूण किंमतीच्या ६ टक्के रुपये १०,००० ची मर्यादा
२	किमान पाच वर्षांची बॅटरी हमी	वाहनाच्या एकूण किंमतीच्या ४ टक्के रुपये

३.२ पायाभूत चार्जिंग व्यवस्था निर्मितीसाठीची प्रोत्साहने:

सार्वजनिक आणि निम-सार्वजनिक चार्जिंग स्टेशन्स (PCS व SPCS) (अनुसूची १ मध्ये परिभाषित केल्याप्रमाणे) ही तक्ता ५ नुसार प्रोत्साहनाकरिता पात्र असतील. सदर चार्जिंग स्टेशन्स ही त्या स्टेशनच्या परिचालनाला प्रारंभ (Start of Operation) झाल्यानंतरच प्रोत्साहनासाठी पात्र असतील. परिचालनीय मार्गदर्शक तत्वे (Operational Guidelines) ही प्रोत्साहने मिळण्यासाठी असलेले पात्रता निकष स्पष्ट करतील. परंतु, FAME 2 चार्जिंग पायाभूत सुविधा प्रोत्साहनाचा लाभ घेणारी सार्वजनिक आणि निम-सार्वजनिक चार्जिंग स्टेशन्स उपरोक्त प्रोत्साहनासाठी पात्र नसतील.

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

तक्ता ५- चार्जिंग पायाभूत सुविधांसाठी प्रोत्साहने

अ.क्र.	PCS/SPCS चा प्रकार	प्रोत्साहन रक्कम	प्रति PCS/SPCS साठी उपलब्ध महत्तम प्रोत्साहन	प्रोत्साहन मिळू शकणा-या PCS/SPCS ची महत्तम संख्या
१	मंदगती	खर्चाच्या ६० टक्के*	रु.१०,०००	१५,०००
२	मध्यम/वेगवान गती	खर्चाच्या ५० टक्के*	रु.५ लाख	५००

* फक्त चार्जिंग स्टेशनचा खर्च (यात जमीन खर्च आणि चार्जिंग स्टेशन स्थापित करण्यासाठीचा इतर सहायभूत खर्च समाविष्ट नाही)

** PCS/SPCSच्या व्याख्या अनुसूची १ मध्ये दिल्या आहेत.

१. चार्जिंग पायाभूत सुविधा सेवा पुरवठादारांना त्यांच्या व्यवसाय योजनांनुसार राज्यात चार्जिंग स्टेशन्स स्थापन करण्यास परवानगी दिली जाईल. सेवा पुरवठादारांनी विकसित केलेल्या चार्जिंग स्टेशन्सना राज्य समन्वक संस्थेने (Nodal Agency) तयार केलेल्या राज्यस्तरीय चार्जिंग पायाभूत सुविधा योजनेत (Integrated State Charging Infra. Plan) अंततः सरेखित / विलीन केले जाईल.
२. स्थानिक स्वराज्य संस्था निवासी मालमत्ता धारकांना मालमत्ता करामध्ये विशिष्ट सूट देऊन, खाजगी इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधा स्थापना करण्यासाठी उद्युक्त करतील. या संदर्भात सविस्तर नियमावली नगर विकास विभागाकडून जाहीर करण्यात येईल.
३. राज्यातील सर्व इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग स्टेशन्स आणि बॅटरी हस्तांतरण स्टेशन्ससाठी (Battery Swapping Stations) लागू असलेला वीज दर हा महाराष्ट्र राज्य वीज नियामक आयोगाने (MERC) जारी केलेल्या दिनांक ३०/०३/२०२० रोजीच्या आदेश क्रमांक ३२२/२०१९ नुसार किंवा भविष्यातील MERC आदेशानुसार लागू राहतील.^५
४. विद्युत मंत्रालय, भारत सरकार यांनी स्पष्ट केल्यानुसार इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग ही सेवा आहे.^६ राज्यात जिथे कोणतेही चार्जिंग स्टेशन हे शासकिय (केंद्र किंवा राज्य) प्रोत्साहनासह (वित्तीय किंवा अन्य) स्थापित केले असेल, अशा प्रकरणांमध्ये राज्य समन्वयक संस्था (नोडल एजन्सी) / राज्य सरकार / समुचित आयोग यांनी अधिसूचित सेवा आकारांशी संबंधित कोणतेही केलेले विनियम, सेवा पुरवठादारांनी पाळणे आवश्यक असेल.
५. महाराष्ट्र शासनातर्फे इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधा उभारणीसाठी एकात्मिक चार्जिंग सुविधा योजना (Integrated Charging Infra. Plan) विकसित करून राबवली जाईल.

^५ <https://www.mahadiscom.in/consumer/wp-content/uploads/2020/03/Order-322-of-2019.pdf>

^६ https://powermin.gov.in/sites/default/files/uploads/Revised_MoP_Guidelines_01_10_2019.pdf

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

६. राष्ट्रीय स्वच्छ हवा कार्यक्रमानुसार (National Clean Air Program - NCAP), महाराष्ट्रातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांना सन २०२५ पर्यंत होणा-या इलेक्ट्रिक वाहन प्रसारासाठी पूरक पायाभूत इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधा संदर्भात शहरपातळीवर योजना तयार करणे आवश्यक आहे^७. सदर योजनेत, सवलतीच्या भाडेदरात चार्जिंग पायाभूत सुविधा स्थापन करण्यासाठी (Installation) उपलब्ध केले जाऊ शकणारे आणि विविध शासकिय / जमीन मालक / एजन्सी यांच्याकडे उपलब्ध असलेले भूखंड (सध्या अस्तित्वात असलेल्या इंधन स्टेशनासह) आणि चार्जिंग स्टेशन्स ठिकाणे निश्चित करणे अपेक्षित आहे.
७. पंधराव्या वित्त आयोगाने (15th Finance Commission / FCC)^८ राष्ट्रीय स्वच्छ हवा कार्यक्रमांतर्गत (National Clean Air Program) हवेचा दर्जा सुधारण्यासाठी शहर कृती योजनानुसार उपाय करण्यासाठी, सन २०२०-२१ करिता ४२ शहरांना अनुदान वाटप केले आहे. महाराष्ट्रातील सहा शहरांना^९ FCC ने अनुदानाचे वाटप केले आहे. इलेक्ट्रिक वाहनांचा अंगीकार हा हवेचा दर्जा सुधारण्यासाठी शहरांना सहायक होऊ शकतो, हे लक्षात घेऊन चार्जिंग पायाभूत सुविधा स्थापित करण्यासाठी वीज वितरण कंपन्यांना सहाय्य करण्याकरिता, तसेच पायाभूत सुविधांची वाढ करण्याकरिता, NCAP शहरांमध्ये या FCC अनुदानातून निधी उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. याकरिता निधी मिळण्यासाठी केंद्र / राज्य सरकारने आणि स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या विविध योजना आणि कार्यक्रमांमधून अतिरिक्त वित्त पुरवठा (NCAP/ FCC निधी व्यतिरिक्त) यांचा विचार करण्यात आला आहे. या संदर्भात संबंधित शासन विभाग यथोचित कार्यवाही करेल.
८. इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग स्टेशन्सना, 'सुविधा' (Amenity) मानण्यात यावे आणि स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी शहर विकास आराखड्यामध्ये (City Development Plan) इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग स्टेशन्ससाठी जागा राखून ठेवणे आवश्यक आहे.
९. एमएसआरडीसी / सा.बां.विभाग / इतर संबंधित विभाग यांनी मुख्य राष्ट्रीय आणि राज्य महामार्गावर चार्जिंग पायाभूत सुविधा स्थापन करण्याकरिता ठिकाणे निश्चित करणे आवश्यक आहे.
१०. घरबांधणी आणि नागरी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार (MoHUA, Govt.of India) यांनी खाजगी आणि व्यावसायिक इमारतींमध्ये इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग स्टेशनची तरतूद करण्यासाठी इमारत संहिता (Building code) आणि नगर रचना नियोजन (City Development Plan) नियमांमध्ये सन २०१९ मध्ये सुधारणा प्रकाशित केली होती. या सुधारणा योग्य पद्धतीने लागू करणे आवश्यक आहे आणि त्या नवीन इमारतींना लागू होतील.
११. सार्वजनिक कार्यक्षेत्रात उपलब्ध सर्व सार्वजनिक चार्जिंग प्रणालींची माहिती सुलभता आणि त्या प्रणालीचा प्रत्यक्ष वापर स्थिती निश्चित करण्यासाठी एक केंद्रीयकृत इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग स्टेशन व्यवस्थापन प्रणाली (पोर्टल) (Centralized EV Charging Station Management Portal) आणि रोखरहित प्रदान (Cashless Transaction) पर्यायासह युझर ॲप्लिकेशन (ॲड्रॉईड, आयओएस आणि/ किंवा इतर) उपलब्ध करून देण्यासाठी चार्जिंग सेवा पुरवठादारांना उत्तेजन दिले जाईल.

^७ राष्ट्रीय स्वच्छ हवा कार्यक्रमांतर्गत महाराष्ट्रातील अकोला, अमरावती, औरंगाबाद, बदलापूर, चंद्रपूर, जळगाव, जालना, कोल्हापूर, लातूर, मुंबई, नागपूर, नाशिक, नवी मुंबई, पुणे, सांगली, सोलापूर, ठाणे आणि उल्हासनगर ही शहरे आहेत.

^८ <https://fincomindia.nic.in/ShowContentOne.aspx?id=29&Section=1>

^९ बृहन्मुंबई शहरी समूह, पुणे, नागपूर, नाशिक, औरंगाबाद आणि वसई-विवर.

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

३.३ उत्पादक क्षेत्रविषयक प्रोत्साहने

राज्यात इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादन आणि संशोधन व विकास अनुषंगिक इतर घटक व्यवस्था विकसित करण्यासाठी गुंतवणूक आकर्षित करण्याचे महाराष्ट्र शासनाने ध्येय बाळगले आहे.

१. राज्यात इलेक्ट्रिक वाहन संबंधित उत्पादन आणि संशोधन व विकास केंद्रे (सुटे भाग उत्पादन, वाहन जुळणी, बॅटरी जुळणी, सेल उत्पादन, इलेक्ट्रॉनिक भाग उत्पादन, इलेक्ट्रिक वाहन आणि इलेक्ट्रिक वाहन बॅटरींचा पुनर्वापर करण्यासाठी प्रक्रिया करणे इत्यादी) स्थापित करण्यासाठी उत्पादकांना राज्याला प्रोत्साहने दिली जातील. राज्यात उत्पादन प्रकल्पाचे ठिकाण याचा विचार न करता विशाल प्रकल्पांच्या D+ प्रवर्गाखालील / इतर प्रवर्गाखालील सर्व फायदे या उद्योगांना दिले जातील. ही प्रोत्साहने सदर धोरणाच्या सार्वजनिक अधिसूचनेच्या दिनांकापासून लागू होतील आणि महाराष्ट्र शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा आणि कामगार विभागाद्वारा संवितरित (Distribute) केली जातील.
२. भारत सरकारने ॲडव्हान्स केमिस्ट्री सेल (ACC) बॅटरी उत्पादनाकरिता उत्पादन निगडित प्रोत्साहन (PLI) योजना दिनांक ११ नोव्हेंबर २०२० रोजी प्रस्तावित केली आहे. या धोरणाखाली सन २०२३ पर्यंत ॲडव्हान्स केमिस्ट्री सेलच्या उत्पादनासाठी किमान एक गिगाफॅक्टरी (Gigafactory) आकर्षित करणे हे महाराष्ट्र राज्य शासनाचे ध्येय आहे. भारत सरकारच्या PLI योजनेखाली देऊ करण्यात आलेल्या प्रोत्साहन रकमेत लक्षणीय वाढ होईल / त्यास सुसंगत होईल, अशा रीतीने स्पर्धात्मक प्रोत्साहने देण्यासाठी महाराष्ट्र शासन प्रयत्न करेल.
३. महाराष्ट्र राज्य नाविन्यता सोसायटीअंतर्गत (Maharashtra State Innovation Society) इलेक्ट्रिक वाहन नवउद्योजकांना (Startups) प्राधान्याने उत्तेजन दिले जाईल.
४. पर्यावरण अनुकूल वाहन मोडीत काढण्याकरिता (इलेक्ट्रिक वाहनांसहित), एक परिपूर्ण व्यवस्था निर्माण करण्याचे महाराष्ट्र राज्याचे ध्येय आहे आणि राज्य वाहन मोडीत काढणे धोरण तयार करण्याची योजना आखत आहे, जी महाराष्ट्राच्या परिवहन विभागातर्फे (Transport Dept.) योग्य वेळी अधिसूचित केली जाईल. महाराष्ट्र राज्य इलेक्ट्रिक वाहन बॅटरी आणि त्यांचे घटक यांची सुरक्षित हाताळणी आणि त्यांची विल्हेवाट यासाठी सुध्दा मार्गदर्शक तत्त्वे अधिसूचित करेल.
५. उपरोक्त धोरणाखालील सर्व वित्तीय प्रोत्साहने ही महाराष्ट्र शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा आणि कामगार विभागाच्या प्रोत्साहन अर्थसंकल्प पॅकेज योजनेतून दिली जातील.

३.४ नवतंत्रज्ञान प्रशिक्षण व रोजगार निर्मिती

१. महाराष्ट्र शासन संबंधित/इच्छुक वाहन उत्पादक, सेवा प्रदाताच्या भागीदारीत इलेक्ट्रिक वाहनाविषयी आणि शैक्षणिक संस्था यांच्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे आरेखन (Syllabus Development) व विविध औद्योगिक संस्थांमधून कुशल मनुष्यबळाची निर्मिती केली जाईल.
२. या संदर्भात महाराष्ट्र शासन विभाग विविध संबंधित घटकांची विस्तृत चर्चा करून पुढील योजना बनवेल.

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

३.५ बिगर वित्तीय प्रोत्साहने

इलेक्ट्रिक वाहनांची व इलेक्ट्रिक वाहनांच्या ताफ्याची नोंदणी आणि परिचालन सुलभ करण्याकरिता शासन बिगर वित्तीय प्रोत्साहने देईल. विविध वाहन प्रकारांना त्यांच्या वापरानुसार बिगर वित्तीय प्रोत्साहने दिली जाते आहेत / देण्यात येतील. बिगर वित्तीय प्रोत्साहनांचे तपशील खालीलप्रमाणे:-

१. वाहनसमुहक, ग्राहक मालवितरण वाहतुकदार, साधन सामग्री वाहतुकदार यांच्या मालकीच्या इलेक्ट्रिक वाहन ताफ्याची वेगवान व समयबद्ध (Fast and timebound) नोंदणी सुनिश्चित केली जाईल.¹⁰
२. राज्यातील कोणत्याही वाहन प्रकारातील इलेक्ट्रिक वाहनाची नोंदणी ही हिरवी नंबर प्लेटनेच (Green number plate) केली जाईल.
३. रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या दिनांक १८ ऑक्टोबर २०१८ च्या अधिसूचनेनुसार ई-ऑटोसाठी परवाना आवश्यक नसेल आणि अधिसूचनेतील तरतूदीचे काटेकोरपणे पालन केले जाईल.¹¹ ऑटो रिक्षांबद्दल असलेली शहर विनिर्दिष्ट बंधने (City Specific Restrictions) ही स्थानिक वाहतूक परिस्थितीनुसार ई-ऑटोरिक्षांना सुध्दा लागू राहातील.
४. रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्रालयाने जारी केलेल्या मोटार वाहन समुहक मार्गदर्शक तत्वे २०२० अनुसार हे धोरण ताफा समुहकांना इलेक्ट्रिक वाहने वापरावीत याकरिता उत्तेजन देईल.¹²
५. या आधी नमूद केलेले लक्षित पाच शहर समूह, या शहरांच्या स्थानिक स्वराज्य संस्था यांनी निश्चित आणि अधिसूचित केल्यानुसार कमी उत्सर्जन परिमंडळे (Low Emission Zone) निर्माण करतील.
६. शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना स्थानिक वाहतूक स्थितीच्या अधीन राहून इलेक्ट्रिक वाहनांसाठी लेन आणि पार्किंग प्राधान्य पुरविण्याकरिता उत्तेजन दिले जाईल.
७. नवीन निवासी इमारतींना त्यांच्या एकूण पार्किंग जागांपैकी किमान २० टक्के जागा इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधेसाठी सुसज्ज स्वरूपात ठेवणे बंधनकारक असेल, ज्यापैकी ३० टक्के ही सामाईक पार्किंग जागा किंवा कोणा व्यक्तिगत निवासी सदनिका मालकाला वाटप न केलेली पार्किंग जागा असावी.
८. नवीन निवासी प्रकल्प विकासांना, सन २०२२ पासून इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधेसाठी सुसज्ज पार्किंग खरेदी पर्याय देणे आवश्यक असेल.
९. सार्वजनिक पार्किंग प्लाझा त्यांच्या एकूण क्षमतेच्या किमान २५ टक्के जागा, सन २०२३ पर्यंत इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधेसाठी सुसज्ज जागांमध्ये रूपांतरित करतील.
१०. सर्व संस्थात्मक आणि व्यावसायिक संकुले सन २०२३ पर्यंत, त्यांच्या एकूण पार्किंग जागांपैकी किमान २५ टक्के जागा इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधेसाठी सुसज्ज जागांमध्ये रूपांतरित करतील.

¹⁰ मोटार वाहन समुहक मार्गदर्शक तत्वे वाहन समुहकांची व्याख्या वाहतुकीच्यादृष्टीने वाहनचालकाशी जोडण्यासाठी प्रवाश्यांसाठी डिजिटल मध्यस्थ किंवा व्यापार ठिकाण करतात.

¹¹ <https://bit.ly/2TKr19r>

¹² <https://bit.ly/3pDFM0r>

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

११. सर्व शासकिय कार्यालये सन २०२५ च्या आधी, त्यांच्या एकूण पार्किंग जागांपैकी १०० टक्के इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधेसाठी सुसज्ज पार्किंगमध्ये रूपांतरित करतील.
१२. लिलाव / बोली प्रक्रियेतील वाटप करण्यात आलेल्या सर्व भविष्यकालीन सार्वजनिक पार्किंग जागा सर्व इलेक्ट्रिक वाहनांना मोफत पार्किंग पुरवतील.

३.६. शुन्य उत्सर्जन वाहन (ZEV) क्रेडीट कार्यक्रम

इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादन आणि त्याचा अंगीकार करणारे प्रमुख राज्य होणे व स्थानिक हवा प्रदूषण आणि कार्बन डायऑक्साईड (CO₂) उत्सर्जन या दोन्ही गोष्टी कमी करणे हा महाराष्ट्र राज्याचे प्रमुख उद्दिष्ट आहे. आघाडीच्या इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादक आणि विक्रेत्यांचा अनुभव दर्शवतो कि, शून्य उत्सर्जन वाहन (Zero Emission Vehicle) क्रेडिट कार्यक्रम हा बदल घडवून आणू शकणारा धोरणात्मक उपाय आहे. तसेच, हा कार्यक्रम इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादन आणि अंगीकारास उत्तेजन देऊ शकेल.

महाराष्ट्र शासन राज्याकरिता ZEV कार्यक्रमाची आवश्यकता आणि त्यासंबंधीचा तपशील याची आखणी करत आहे. तांत्रिक तपशील योग्य वेळी प्रकाशित करण्यात येतील.

३.७ जनजागृती मोहीम

वाहन उत्पादक आणि विविध सामाजिक संस्थांच्या भागीदारीत राज्य सरकारतर्फे एक जनजागृती कार्यक्रम अभिकल्पीत आणि कार्यान्वित (Develop and Disseminate) केला जाईल. सदर कार्यक्रमाचे लक्ष्य इलेक्ट्रिक वाहने, त्यांचे फायदे आणि राज्य व केंद्र शासन धोरणाखाली उपलब्ध असलेले प्रोत्साहन सहाय्य याविषयी जनजागृती निर्माण करणे हे असेल.

४. राज्य इलेक्ट्रिक वाहन निधी

महाराष्ट्र राज्य इलेक्ट्रिक वाहन धोरण अंमलबजावणीसाठी राज्य इलेक्ट्रिक वाहन निधी प्रस्तावित आहे. या निधीचा उपयोग हा विविध इलेक्ट्रिक वाहनांविषयी सुविधा निर्मिती व प्रस्तावित धोरणातील आर्थिक सवलती देण्यासाठी केला जाईल. हा निधी जुन्या वाहन नोंदणीसाठी असलेल्या हरित कर, जीवाश्म इंधनावरील उपकर इत्यादी सारख्या वेगवेगळ्या माध्यमातून एकत्रित केला जाईल.

५. धोरण अंमलबजावणी

इलेक्ट्रिक वाहन धोरणाची अंमलबजावणी आणि विविध शासकिय विभागांमध्ये समन्वयाची निश्चिती याकरिता एक प्रभावी नियम संरचना स्थापित करण्याचे महाराष्ट्र शासनाचे उद्दिष्ट आहे.

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

१. महाराष्ट्र शासनाची एक सुकाणू समिती (Steering Committee) या धोरणाच्या अंमलबजावणीचे संनियंत्रण आणि मार्गदर्शन (Monitoring and Guiding) करेल. सदर सुकाणू समितीची रचना तक्ता ६ मध्ये नमूद केल्यानुसार असेल. ही सुकाणू समिती धोरणाची प्रगती, धोरणाच्या अंमलबजावणीतील मुख्य व्यत्यय दूर करणे आणि आवश्यकता असेल त्यानुसार धोरणात सुधारणा करणे याचे संनियंत्रण करेल. तसेच, फ्युएल सेल वाहने यासारख्या नव्याने उदयाला येणाऱ्या तंत्रज्ञानांना प्रोत्साहने देण्याचाही विचार करेल. सुकाणू समिती आवश्यकतेनुसार प्राधान्य क्षेत्रांसाठी उप-समिती किंवा विशेष टास्क फोर्स निर्माण करू शकेल.
२. महाराष्ट्र राज्य इलेक्ट्रिक वाहन उपविभाग हा सुकाणू समितीला सहाय्य करेल. या विभागात तज्ञ व व्यावसायिकांच्या समावेश असेल आणि ते इलेक्ट्रिक वाहन धोरणांच्या दैनंदिन परिचालनासाठी जबाबदार असतील. हा विभाग महाराष्ट्राच्या परिवहन विभागात (पद निर्मितीशिवाय) स्थित असेल.

तक्ता ६- सुकाणू समिती रचना

अ.क्र.	विभागाचे प्रतिनिधीत्व	पदनाम
१	मुख्य सचिव	अध्यक्ष
२	अतिरिक्त मुख्य सचिव, परिवहन, महाराष्ट्र शासन	सदस्य सचिव
३	प्रधान सचिव, उद्योग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
४	प्रधान सचिव नगर विकास-२ महाराष्ट्र शासन	सदस्य
५	प्रधान सचिव ऊर्जा महाराष्ट्र शासन	सदस्य
६	प्रधान सचिव, पर्यावरण आणि हवामान बदल महाराष्ट्र शासन	सदस्य
७	महाराष्ट्र शासनाने नामनिर्देशित केलेले उद्योग प्रतिनिधी आणि /किंवा तज्ञ	सदस्य

६. धोरण वैधता

सदर धोरण हे या धोरणाच्या सार्वजनिक अधिसूचनेच्या दिनांकापासून दिनांक ३१ मार्च २०२५ पर्यंत वैध असेल आणि महाराष्ट्र शासनाच्या निर्णयानुसार त्याची पुनर्विलोकन (revision) आणि त्यानंतर ते विस्तारित (expand) केले जाईल.

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

अनुसूची - १ परिभाषा

- **Public Charging Stations (PCS)** consists of charging station, associated electrical infrastructure, space for parking (with clearance), ingress/egress for vehicles and has open (unrestricted) access for the public. Additionally, PCS must not have any usage restriction for any EV user. For instance, PCS usage cannot be restricted by providing services only on a subscription basis.
- **Semi- public charging stations (SPCS)** consists of the charging stations, associated electrical infrastructure, space for parking (with clearance), ingress/egress for vehicles and has restricted access for the public (build in semi-public locations like existing commercial and institutional buildings, including malls, shopping complex, hospitals, cinema halls/multiplexes, office spaces, hotels, restaurants, etc.).
- For the purpose of this policy, a **slow charger** includes AC-001 and any charger (AC or DC) that delivers a maximum output power of 3.3 kW per charging point, is compliant to the technical and safety standards as laid down by CEA, and is type tested by an agency/lab accredited by NABL. 1 PCS/ SPCS equivalent is at least 3 charging points of maximum 3.3 kW power output per charging point.
- For any other charging station (other than slow) -
 - If the charging station has one charging gun, it will be equivalent to 1 PCS/SPCS
 - If the charging station has more than one charging guns, each charging gun will be considered equivalent to 1 PCS/SPCS, provided all the charging guns can charge vehicles simultaneously.

सुकाणू समिती भारतीय मानक विभाग किंवा भारत सरकार यांच्या नवीनतम मार्गदर्शक तत्वानुसार चार्जिंग पायाभूत सुविधांच्या व्याख्यानांचे नियतकालिक पुरण पुनर्विलोकन करेल आणि त्या अद्ययावत करेल

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२१

अनुसूची 2 रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या दिनांक 18 ऑक्टोबर 2018 च्या अधिसूचनेनुसार अपणा परवाना घेण्यापासून सूट देण्याची अधिसूचना

रजिस्ट्री सं० डी० एल०-33004/99

REGD. NO. D. L.-33004/99

भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (ii)

PART II—Section 3—Sub-section (ii)

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. 4142] नई दिल्ली, बृहस्पतिवार, अक्टूबर 18, 2018/आश्विन 26, 1940

No. 4142] NEW DELHI, THURSDAY, OCTOBER 18, 2018/ASVINA 26, 1940

सड़क परिवहन और राजमार्ग मंत्रालय

आदेश

नई दिल्ली, 18 अक्टूबर, 2018

का.आ. 5333(अ).—केन्द्रीय सरकार, मोटर यान अधिनियम, 1988 (1988 का 59) की धारा 66 की उपधारा (3) के खंड (ड) द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए यह आदेश देती है कि धारा 66 की उपधारा (1) के उपबंध, यथास्थिति, माल या यात्रीयों के बहन के प्रयोजन के लिए प्रयुक्त या प्रयोग किये जाने वाले निम्नलिखित प्रकार के परिवहन यानों को लागू नहीं होंगे अर्थात:-

- केन्द्रीय मोटर यान नियम, 1989 के नियम 2 के खंड (प) में यथा परिभाषित बैटरी चालित यान;
- मेथनाल ईंधन द्वारा चालित कोई यान और;
- इथनाल ईंधन द्वारा चालित कोई यान।

[फा. सं. : आर टी-11036/80/2012-एम वी एल (भाग-IV)]

प्रियांक भारती, संयुक्त सचिव

MINISTRY OF ROAD TRANSPORT AND HIGHWAYS

